

آشناي با محبيت زيشت

۶

منابع آلوده کننده آن

سازمان آموزش و پرورش استان ایلام
مدیریت نهضت سواد آموزی

اداره حفاظت
محیط زیست استان ایلام

بسم الله الرحمن الرحيم

آشنایی با محیط زیست

و

منابع آب و دم کننده آن

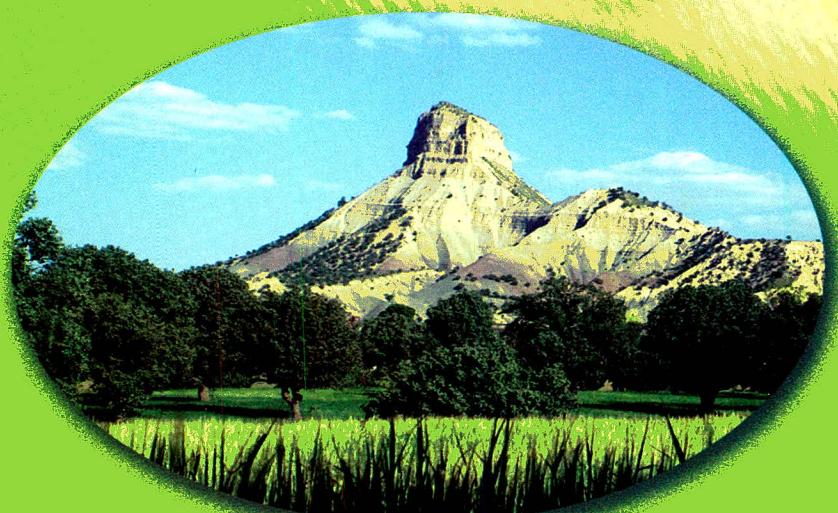
با مشارکت

سازمان آموزش و پرورش استان ایلام

مدیریت نهضت سواد آموزی

اداره کل حفاظت

محیط زیست استان ایلام

این کتاب در راستای همکاری های مشارکتی مدیریت نهضت سواد آموزی و اداره کل حفاظت محیط زیست استان ایلام جهت استفاده در کلاس های سواد آموزی تدوین شده است.

شناختن کتاب :

عنوان : آشنایی با محیط زیست و منابع آلوده کننده آن

مولفین : علیرضا محمدی (کارشناس آموزش و برنامه ریزی) - امید علی خداویسی

ساده نویس : حسین محمدی - غلامحسین کاظمی - ایوب محمدیان

ویراستار (علمی) : علیرضا محمدی (کارشناس آموزش و برنامه ریزی)

طراحی روی جلد : کانون آگهی و تبلیغاتی ماد گرافیک

صفحه آرا و حروفچین : کانون آگهی و تبلیغاتی ماد گرافیک

نوبت چاپ : اول

سال انتشار : ۱۳۸۶

شمارگان : ۲۰۰۰

ناشر : برگ آذین ایلام

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۷۳۷۲-۴۱-۱

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱	پیش گفتار
۲	مقدمه
۳	تعريف محیط زیست
۴	آب
۵	آلودگی آب ها
۶	راههای حفاظت از آب
۷	هوای
۸	آلودگی هوای
۸	منابع آلوده کننده هوای دو نوع هستند
۹	برای داشتن هوای پاک چه باید کرد؟
۱۰	خاک
۱۱	راه های حفاظت از خاک
۱۲	جنگل
۱۵	تنوع زیستی
۱۷	زباله چیست
۱۸	بازیافت
۱۹	برای تهییه کود از زباله چه باید کرد؟
۲۰	چند نکته مهم

پیش گفتار

سلام بر ایلام و تاریخ پر فراز و نشیبیش

خواننده‌ی گرامی درود ما را بپذیرید

همانطوری که می‌دانید، هر کسی باید محیط زندگی و زیستگاه خود را بشناسد ما باید برای رسیدن به سعادت، سلامت و زندگی بهتر، در راستای حفظ محیط زیست خود تلاش کنیم.

اداره کل حفاظت محیط زیست و مدیریت نهضت سواد آموزی استان ایلام، با توجه به اهمیت موضوع در جهت ارتقای سطح آگاهی‌های مردم در برخورد با موارد زیست محیطی، اقدام به تهییه‌ی کتابی با نام ((آشنایی با محیط زیست و منابع آلوده کننده آن)) کرده‌اند. امیدواریم، خوانندگان محترم با مطالعه این کتاب، با ارزش‌های محیط زیست آشنا شوند و در حفظ و نگه داری آن بکوشند.

در پایان لازم است از همکارانی که ما را در تهییه این کتاب یاری کرده‌اند و همه کسانی که برای رشد فرهنگی و اجتماعی محیط خود می‌کوشند، صمیمانه قدر دانی کنیم.

مقدمه:

همه ما، به پاکیزگی و زیبایی محل زندگی خود علاقه مندیم. وقتی که خانه خود را نظافت می کنیم و همه چیز را مرتب و منظم سر جای خود قرار می دهیم، احساس راحتی و خشنودی می کنیم. ما همیشه سعی می کنیم برای بهتر شدن زندگی و پاکیزگی منزل خودمان بهدادشت را رعایت کنیم و محیطی آرام و تمیز را ایجاد نماییم؛ اما خانه بزرگ تری نیز داریم.

((خانه ای به نام محیط زیست))

ما و همه کسانی که روی کره زمین زندگی می کنند، ساکنان این خانه هستند. انسان ها باید دست به دست هم دهند و برای حفظ محیط زیست کوشش کنند. ما باید علاوه بر تلاش برای آباد کردن محیط اطراف خود، آن را نیز آباد نگه داریم. یعنی از انجام دادن هر کاری که سبب نابودی زمین و از بین رفتن گیاه، جانور و انسان می شود، خودداری کنیم. کشور ما، در قسمت خشک جهان قرار دارد. مقدار بارندگی در هر سال کم است؛ بنابراین هدر رفتن آب و خاک در کشور ما، زیان های فراوانی به محیط زندگی انسان وارد می کند و سلامت و رفاه او را در خطر قرار می دهد.

تعریف محیط زیست:

محیط زیست به مکانهایی گفته می شود که انسان به طور مستقیم و غیر مستقیم به آن وابسته است. همچنین زندگی و فعالیّت های او با آن ارتباط دارد. به عبارت دیگر، محیط زیست یعنی محیطی که خداوند در آن، همه چیز را فراهم نموده است، تا زندگی بر روی زمین برای جانداران امکان پذیر شود. لایه بسیار نازکی از سطح زمین که از پوشش خاکی و هوا تشکیل شده است محیط زیست اصلی انسان است. بین موجودات زنده و محیط زیست یک ارتباط وجود دارد. این ارتباط زنجیره های زندگی را بر روی زمین به وجود آورده است. هر موجود زنده، حلقه ای از این زنجیره را تشکیل می دهد. در نتیجه، نبودن هر یک از موجودات زنده، این زنجیره زندگی را از بین می برد. همان طور که گفته شد مجموعه ای از عوامل مختلف، امکان زندگی را بر روی کره زمین فراهم کرده اند. در این میان، سه عنصر اساسی وجود دارد که اگر هر یک از این عنصرها نباشند، ادامه زندگی بر روی زمین غیر ممکن خواهد شد.

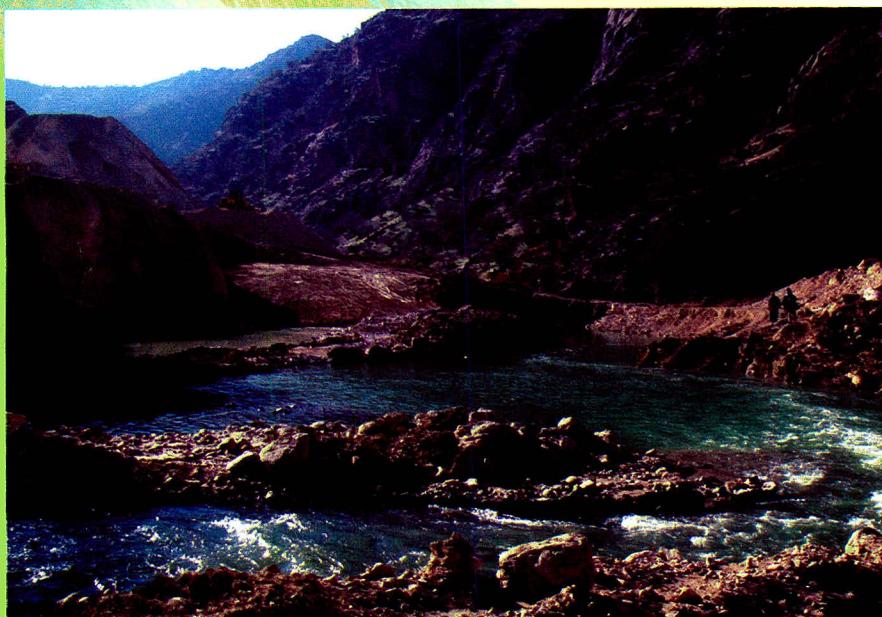
این عنصرها عبارتند از: آب، هوا و خاک

آب

آب سرچشمه حیات است. انسان‌ها، جانوران و گیاهان برای ادامه حیات به آب نیاز دارند. در واقع زندگی همه موجودات زنده به آب بستگی دارد. بیشتر وزن بدن جانداران را آب تشکیل می‌دهد.

آب در زندگی روزانه انسان نقشی اساسی دارد. بشر ممکن است بدون غذا مدت طولانی زندگی کند اما بدون آب نمی‌تواند مدت زیادی به زندگی خود ادامه دهد. انسان علاوه بر آشامیدن، برای تمام فعالیت‌های خود مانند پخت و پز، شستشو و استحمام به آب نیاز دارد. در فعالیت‌های کشاورزی، صنعتی و خانگی آب مورد استفاده انسان قرار می‌گیرد. اما متأسفانه به علت مصرف بی‌رویه و آلوده شدن آب به دلیل فعالیت‌های انسان، منابع آبی مورد تهدید قرار گرفته اند.

آلودگی آبها

آلوده شدن آب بیشتر به دلیل فعالیت های مختلف انسان ، که با هدف رفاه و پیشرفت صورت می گیرد ایجاد می شود. فاضلاب های خانگی، کشاورزی و صنعتی آلوده کننده آب های زیرزمینی ، رودخانه ها و دریاها هستند. فاضلاب ها دارای مواد آلوده کننده خطرناک بوده و چنانچه ورود و نفوذ آنها به منابع آبی زیاد باشد. مصرف آب آن منابع نه تنها برای انسان بلکه برای گیاهان و جانوران نیز خطرناک می شود. هر سال بیش از ده میلیارد تن مواد زاید از قبیل نمک، سموم شیمیایی، فاضلاب، نفت، و مواد رادیواکتیو به آب های این کره خاکی وارد می شود. آلودگی آب ها به طور عمده ممکن است موجب نابودی موجودات در محل ورود آلودگی شود و یا موجب تغییر خواص فیزیکی و شیمیایی محیط دریاها و رودخانه ها گردد و این تغییرات، محیط زندگی موجودات مفید را نامساعد و خطرناک می کند.

راههای حفاظت از آب

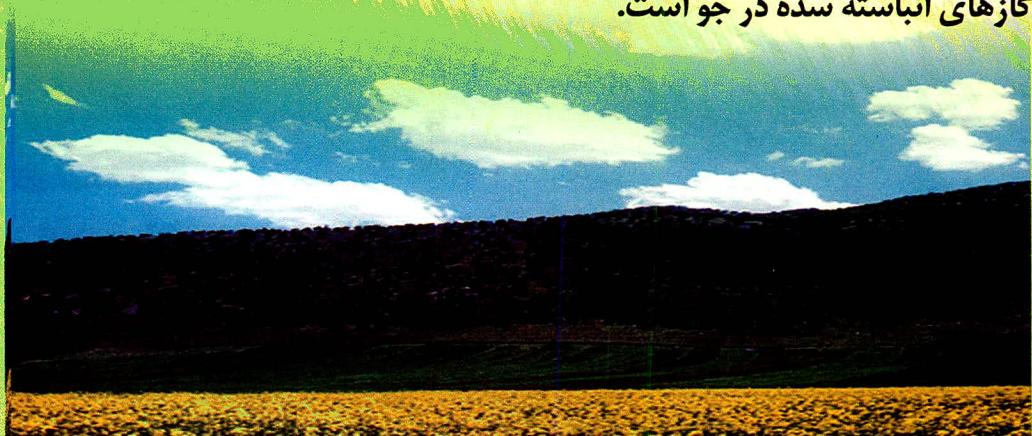
- ۱- آگاهی مردم در مورد ارزش آب و آلوده کننده های آن افزایش یابد.
- ۲- وضع قوانین و مقرراتی که صاحبان صنایع را ملزم به تصفیه فاضلاب و استفاده مجدد از آب نماید.
- ۳- ایجاد سدهای کوچک خاکی برای جمع آوری سیالابها و هرز آبها و استفاده از آنها با ایجاد شبکه های اصولی آبیاری و استفاده از شیوه آبیاری قطره ای و بارانی و مانند آن که صرفه جویی آب در بخش کشاورزی را ممکن می سازد.
- ۴- با کمی دقت و توجه می توان به میزان زیادی از هدر رفتن آب و تولید بیش از حد فاضلاب در مصارف خانگی جلوگیری کرد.

برای مثال می توان دو مصرف آب موارد زیر را رعایت کرد:

- برای شستشوی ظرف ها می توان، مقدار کمی مایع ظرفشویی را در یک تشترت آب ریخته و پس از شستشو آنها را آب بکشیم. با این کار از هدر رفتن آب و تولید فاضلاب زیاد جلوگیری می کنیم.
- برای مسواک زدن فقط یک لیوان آب کافی است.
- برای شستن ماشین به جای شیلنگ آب، از یک سطل آب و یک تکه ابر می توان استفاده کرد.
- برای تمیز کردن حیاط خانه یا جلوی مغازه و جاهای دیگر می توان به جای استفاده از شیلنگ آب، از جارو استفاده کرد.
- مراقبت از شیرهای آب و تعمیر شیرهایی که چکه می کنند می توان از هدر رفتن آب به میزان زیادی جلوگیری کرد.

هوا

یکی از ضروریات زندگی بشر و دیگر جاندارن، هواست. هوا گازی است بی رنگ، و بی بو و مخلوطی از عناصری مانند ازت، اکسیژن، هیدروژن و .. اکسیژن عامل اصلی زندگی همهی موجودات زنده است. انسان با دست یابی به نفت و گاز پیشرفت زیادی در صنعت کرده است و با مصرف بیشتر نفت و گاز موجب آلودگی محیط زیست خود به ویژه هوا شده است. بر اثر کار کارخانه های صنعتی و ماشین ها و مصرف مواد نفتی و سوختنی همواره گازهایی تولید می شود که هوا را آلوده می کنند و برای همه انسانها بخصوص زنان باردار، مادران شیرده، کودکان و افراد سالمند ایجاد ناراحتی های مختلفی می نمایند. از طرف دیگر این گازها در طبقات بالای جو انباسته می شوند و دور تا دور کره زمین را احاطه می کنند. این پوشش گازی، سبب بالا رفتن درجه حرارت هوای اطراف زمین شده است. آسیب دیدگی لایه ازن^۱ که محافظت کرده زمین در برابر تشعشعات خورشید است. تغییرات آب و هوا، ایجاد سیل ها و خشکسالی های اخیر همه در اثر وجود همین گازهای انباسته شده در جو است.

۱- لایه ازن: بالاتر از هوایی که تنفس می کنیم، لایه ای از گاز وجود دارد که به این لایه ازن می گویند.

آلودگی هوا

هر گونه تغییر در ویژگی های فیزیکی و شیمیایی عناصر تشکیل دهنده هوا را آلودگی هوا می گویند. مواد آلوده کننده هوا برای زندگی انسانها، جانوران، گیاهان و حتی برای اشیا و مواد زیان آور می باشند.

انسان به هنگام تنفس، اکسیژن و سایر گازها و ذرات خطرناک را نیز تنفس می کند که این امر موجب بروز انواع اختلالات تنفسی می شود. همچنین آلودگی هواسبب ایجاد حساسیت های پوستی و چشمی و بروز سایر بیماریهای خطرناک در انسان می شود. در حال حاضر بیش از یک میلیارد نفر از جمعیت جهان در هوای آلوده و ناسالم تنفس می کنند. هر سال حدود ۳ میلیون نفر در اثر آلودگی هوا و بیماریهای قلبی و تنفسی ناشی از آن می میرند.

منابع آلوده کننده هوا دو نوع هستند:

۱- منابع طبیعی: گاز آتشفسان و گازهایی که از تخمیر مواد و ضایعات حیوانات در طبیعت تولید می شوند.

۲- منابع مصنوعی: گازهای تولید شده از سوخت هواپیماها، کشتی ها، ماشین ها، سوخت خانگی و کارخانه ها. ذرات معلق در هوا مانند دوده و گرد و غبار از آلودگی های هوا محسوب می شوند. این ذرات می توانند به همراه خود میکروب ها و مواد شیمیایی را از جایی به جای دیگر انتقال دهند و موجب بیماری شوند. به دلیل جربان هوا، آلودگی ها فقط در محل قرار گرفتن منابع آلوده کننده مؤثر نبوده بلکه می توانند در کل فضای کره ای زمین پخش شوند. مثلاً آلودگی هوا کشورهای صنعتی، در کشورهای غیر صنعتی نیز تأثیر دارد. بنابراین همه انسان ها وظیفه دارند برای تجات زمین و کاهش آلودگی هوا بکوشند.

برای داشتن هوای پاک چه باید کرد؟

- * استفاده از وسائل نقلیه عمومی و دوچرخه یا پیاده طی کردن مسیرهای کوتاه.
- * درختان و گیاهان با جذب گاز کربنیک هوا، اکسیژن تولیدمی کنند پس با حفاظت از جنگل و کاشت درخت به ایجاد هوای پاک کمک کنیم.
- * برای جلوگیری از آلودگی هوای خانه ها و فضاهای بسته، وسایل گرم کننده، حتماً بایستی مجهز به دودکش باشند. در صورتی که از بخاریهای دستی بدون دودکش و تهویه هوا استفاده می شود، شعله آن باید حتماً آبی باشد.
- * دود سیگار دارای منوکسید کربن است و علاوه بر ایجاد بیماری در اشخاص سیگاری، در آلودگی هوا خصوصاً در محیط های بسته نیز موثر است. حداقل در محیط های بسته و بخصوص در حضور کودکان و خانمهای باردار سیگار نکشیم.

سطحی ترین پوسته جامد زمین را خاک تشکیل می دهد. خاک به صورت پوشش سست و کم ضخامت، روی سنگ های زمین را می پوشاند. ضخامت خاک در شرایط عادی از نیم متر تا دو متر متفاوت است. خاک در اثر تغییرات پوسته زمین و همچنین در اثر فعالیت موجودات زنده تولید می شود خاک به این دلیل، ارزش دارد که محل زندگی تعدادی از موجودات روی زمین و محل رویش گیاهان متفاوت است اما این خاک که زندگی انسانها به آن وابسته است، به وسیله خود انسانها آلوده شده و برای ادامه زندگی خطرناک است.

عوامل آلوده کننده خاک :

- گازهای خارج شده از کارخانه های صنعتی و دودهایی که از دودکش های کارخانه ها و اگزوز وسایل نقلیه خارج می شوند، در اثر بارش باران و برف و یا جاذبه زمین، به خاک برمی گردند، و به طور مستقیم موجب آلودگی خاک می شوند. سپس گیاهان که مواد غذایی خود را از خاک جذب می کنند بیمار و خشک می شوند.

- اگر فاضلاب های خانگی و صنایع در مسیر خود به زمین های کشاورزی بریزند موجب آلودگی خاک ها و محصولات کشاورزی می شوند. همین ریختن زباله ها در محیط موجب آلودگی خاک می شود و می تواند برای سلامتی انسانها خطرناک باشد.

- چرای بیش از حد دام در مراعع طبیعی

قطع جنگلها

- افزایش جمعیت همراه با بکارگیری روش های غلط بهره برداری از منابع طبیعی کندن بوته ها

برای تشکیل یک سانتیمتر خاک کشاورزی ۳۰۰ تا ۴۰۰ سال لازم است.

راه های حفاظت از خاک:

- ۱- تا جایی که امکان دارد باید از کودهای طبیعی (آلی) مثل کودهای حیوانی استفاده شده و کودهای شیمیایی مخصوص کود نیتراته و فسفاته فقط با نظر کارشناسان کشاورزی مصرف شوند.
- ۲- جلوگیری از ورود سموم آفت کش به خاک
- ۳- ایجاد فضای سبز و درختکاری
- ۴- جلوگیری از ورود نفت، بنزین و روغن ماشین به خاک
- ۵- جلوگیری از تبدیل جنگلها و مراتع به زمین های کشاورزی، مناطق مسکونی و صنعتی

جنگل

جنگل ، باغی بزرگ ، وسیع و طبیعی است که دست توانای خداوند آن را در زمین قرار داده است . جنگل از هدر رفتن آبهای زیر زمینی و جاری شدن سیل جلوگیری می کند . جنگل ، سرمای زمستان و گرمای تابستان را کاهش می دهد درخت و جنگل را دستگاه تنفس کره زمین می نامند زیرا گاز کربنیک ^۱ موجود در هوا را می گیرد و اکسیژن در اختیار موجودات زنده قرار می دهد .

جنگل فایده های زیادی برای انسان دارد . مهم ترین فایده های جنگل عبارتند از :

(۱) عصاره ^۲ و روغن موجود در برگ بسیاری از درختان ، مصرف دارویی دارد .

(۲) بسیاری از میوه ها و مواد غذایی مانند ، گردو ، موز ، زرشک ، قهوه ، کاکائو و غیره از درختان جنگل به دست می آید .

(۳) بسیاری از حیوان ها ، از برگ درختان به جای غذا استفاده می کنند .

(۴) از عصاره بسیاری از درختان ، شربت و دارو ، صابون ، عطر ، چسب ، حشره کش و غیره ساخته می شود .

(۵) از پوست درختان ، چوب پنبه ، دارو ، روغن و رنگ درست می کنند .

(۶) چوب درختان برای تهییه ای انواع کاغذ به کار می رود .

((اگر ما درخت و جنگل نداشته باشیم ، منبع مهم زندگی خود و
جانوران دیگر را از دست می دهیم))

۱- کاهش می دهد : گرمی کند

۲- گاز کربنیک : گازی بی رنگ و بی بو که به سلامت انسان آسیب می رساند

۳- عصاره : چکیده هر چیز

نابودی جنگل دلیل های زیادی دارد که مهمترین آنها عبارتند از :

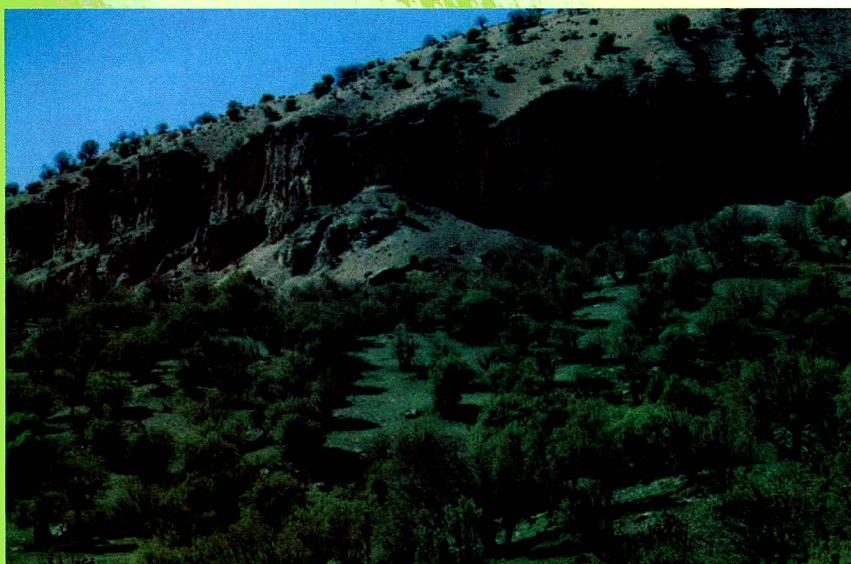
- (۱) افزایش جمعیت و کمبود غذا ، باعث نابودی جنگل ها می شود . هر سال تعداد زیادی جنگل به زمین های کشاورزی و ساختمان تبدیل می شود .
- (۲) مقدار زیادی از زمینهای جنگل به شهر ، شهرک ، ویلا ، جاده ، بزرگ راه و کارخانه تبدیل شده اند .
- (۳) رفت و آمد ماشین ها در جاده ها و بزرگ راه هایی که نزدیک جنگل قرار دارند ، باعث آلودگی آب ، هوا ، خاک و فرار جانوران جنگل می شود .
- (۴) طوفان شدید ، درختان را نابود می کند .
- (۵) آتش سوزی در جنگل هر سال میلیون ها درخت را از بین می برد .
- (۶) برخی از مردم ، سر شاخه ها و نهال ها را می شکنند و پوست درختان را خراش می دهند .
- (۷) عده ای از مردم درختان جنگل را قطع می کنند و از چوب آنها برای سوخت یا ساختمان سازی استفاده می کنند .
- (۸) جستجو برای به دست آوردن نفت ، آهن و طلا ، آسیب زیادی به درختان جنگل وارد می کند .

کشور ما با کمبود جنگل روبه روست و همین مقدار کم نیز در حال از بین رفتن است. نابودی جنگل، یعنی آلودگی محیط زیست، درختان نه تنها باعث زیبایی و سرسبزی طبیعت می شوند بلکه هوای مورد نیاز ما را پاک و قابل استفاده می کنند. باید همه با هم برای سرسبزی و پاکیزگی محیط زندگی خود تلاش کنیم. اگر هر یک از ما، سالی یک درخت بکاریم، هر سال میلیون ها درخت کاشته می شود. کاشتن درخت و مراقبت از جنگل و فضای سبز را بیاموزیم و به دیگران نیز یاد دهیم.

راه های هفاظت از جنگل:

- * به افراد خانواده توصیه کنید برای مصارف سوختنی فقط از شاخه ها و درختان خشک شده و مرده استفاده کنند و به دوستان و همسایگان این موضوعات را یادآوری کنید.
- * به فرزندان خود مزایای درخت و احترام به آن را به عنوان یک نعمت الهی بیاموزید.
- * در صورت امکان در محیط زندگی خود اقدام به کاشت درختان مناسب منطقه کنید.
- * به جای هر درخت خشکی که بریده می شود یک درخت بکارید.

تنوع زیستی

تنوع انواع حیات در کره زمین ، شامل گونه ها (گیاهی و جانوری) ، زیست بوم ها و اکوسیستم های موجود در جهان را تنوع زیستی می گویند .

- در کشور ما ایران تاکنون نزدیک به ۹۰۰۰ گونه گیاهی ، ۱۶۰ گونه پستاندار ، ۵۰۲ گونه پرنده بومی و مهاجر شناسایی شده اند .

- روزانه ۲ گونه گیاهی و جانوری از زیست بوم زمین منقرض می شوند .

- برای اینکه یک گونه (جانور یا گیاه) نابود شده دوباره بوجود آید ، باید آفرینش کره زمین یکبار دیگر تکرار شود .

- هرگز با استفاده از دینامیت ، موتوور برق و مواد شیمیایی و سمی به صید ماهی نپردازیم .

- به کلیه صیادان ، شکارچیان و علاوه مندان شکار توصیه می شود برای حفظ ذخایر آبزیان و جانوران وحشی قوانین شکار و صید را رعایت نموده و در فصلهای معین و مجاز سال به این امر اقدام کنند . در فصل زاد و ولد جانوران از شکار آنها خودداری نمایند . در مناطق حفاظت شده شکار نکنند و از شکار حیوانات کمیاب و در حال انقراض جداً خودداری نمایند .

- یکی از دلایل نابودی تنوع زیستی ، نابودی جنگلهای است ، بنابراین از روشن کردن آتش در نزدیکی درختان و گیاهان در جنگل و تفرجگاههای عمومی خودداری کنیم .

- از تخریب زیستگاه جانوران وحشی در جنگل و طبیعت و آزار رساندن به آنها بپرهیزیم .

دوستی با حیوانات را به کودکانمان بیاموزیم .

نسل بیر مازندران و شیر ایرانی به علت شکار بی رویه و تخریب جنگلهای

محل زیست آنها منقرض شده است .

تنوع زیستی اهمیت دارد، زیرا:

- * از طریق اکسیژنی که درختان تولید می کنند با آب ها که به طور طبیعی تصفیه می شوند ادامه حیات ممکن می شود.
- * از طریق داروهایی که به دست می آوریم، سلامت ما حفظ می شود.
- * به دلیل جلوگیری پوشش گیاهی از بروز سیل، امنیت خانه و زندگی ما تضمین می شود.
- * از طریق گذراندن اوقات فراغت در دامن طبیعت، آسایش روانی و آرامش روحی ما فراهم می گردد.
- * با حاصلخیزی خاک و گرده افشاری، محصولات کشاورزی افزایش می یابد.

روش های ساده حفاظت از تنوع زیستی:

- * به دامن طبیعت (نظیر پارک های ملی، مناطق جنگلی، حاشیه رود خانه ها، سواحل دریاهای...) برویم تا دید بهتری نسبت به محیط زیست و تنوع زیستی پیدا کنیم.
- * تا جایی که امکان دارد کمتر مصرف کنیم و مواد زائد (زباله و نخاله) را بازیافت کنیم.
- * هنگام گردش در مناطق طبیعی، از صدمه زدن به گیاهان و جانوران خودداری کنیم.
- * آب، هوا و خاک را آلوده نکنیم.
- * گیاهان و جانوران نیز همانند انسان ها، موجوداتی زنده هستند و حق حیات دارند، به حفاظت و حمایت آنها بیشتر توجه کنیم.

زباله چیست؟

زباله به مواد زاید جامدی گفته می شود که بیشتر به سبب فعالیت های انسان در بخش های کشاورزی صنعتی و شهری تولید می شود و از نظر تولید کننده بلا استفاده می باشد.

زباله های شهری شامل مواد زیر می باشند :

پسمانده های مواد غذایی ، پارچه ، کاغذ ، مقوا ، پلاستیک ، تایر ، ظروف شیشه ای ، فلزات آهنی و غیر آهنی ، اجساد حیوانات ، وسایل اسقاطی ، زباله های کارخانجات و ...

مشکلات ناشی از مواد زاید جامد (زباله)

۱-آلودگی آب

۲-آلودگی خاک

۳-آلودگی هوای

۴-جلب و پرورش حشرات ناقل بیماری مانند : مگس ، سوسک ، پشه خاکی

۵-پرورش جوندگان موذی مانند موش

۶-جلب حیوانات مانند گربه و سگهای ولگرد

راه های کنترل تولید مواد زاید جامد :

با انجام برنامه ریزی مناسب و از طریق وسائل ارتباط جمیع می توان برنامه های

کاهش تولید مواد زاید جامد شهری را از مبدأ تولید به اجرا درآورد.

این برنامه ها عبارتند از :

۱-تولید کالای مرغوب متناسب با نیروی جامعه

۲-بازیافت مواد و کالا و استفاده مجدد از آنها

۳-جلوگیری از اسراف و تبذیر

۴-کاهش میزان سمیت هوا

۵-پردازش مواد زاید جامد در نقطه تولید

بازیافت

بازیافت زباله یعنی بازگشت مواد زاید به دایرہ مصرف که تا حدود زیادی از نابودی طبیعت جلوگیری می کند.

بازیافت زباله یکی از راه های کاستن خطرها و استفاده ای مفید از آن است. قسمتی از زباله ها را پس مانده ای مواد غذایی مانند گوشت و استخوان و باقی مانده ای سبزی و میوه ها، پوست تخم مرغ و برگ درختان تشکیل می دهد. از این مواد می توان کود طبیعی بسیار خوبی تهیه کرد. البته باید این مواد در شرایط مناسبی نگه داری شود و پس از پوسیدن به مصرف کشاورزی برسد.

تهیه کود از زباله فواید زیادی دارد ، از جمله :

- * هزینه ای جمع آوری و نقل و انتقال ندارد.
- * کود خوبی بدون هزینه تهیه می شود.
- * کود تهیه شده از زباله خاک را اصلاح کرده، و کیفیت محصولات را بهتر می کند.
- * از ورود زیاد کودهای شیمیایی به خاک جلوگیری می کند و هزینه خرید کود را کاهش می دهد.

نکات قابل توجه در بازیافت زباله

بخش اعظم مواد زاید جامد شهری قابل بازیافت است با توجه به رشد جمعیت شهر نشینی و مصرف ، روز به روز بر مقدار مواد زاید جمع آوری شده افزوده می شود بیشتر مواد قابل بازیافت را مواد آلی بویژه کاغذ تشکیل می دهد.

موقفیت برنامه های بازیافت مواد تا حدود زیادی به همکاری مردم بستگی دارد تبلیغات می تواند نقش عمده ای در این زمینه ایفا کند رعایت مسایل بهداشتی در استفاده مجدد از مواد و بازیافت آنها خروری است.

برنامه های بازیافت نیاز به سرمایه گذاری زیاد دارد و حمایت دولت را می طلبد وضع قوانین مربوطه و بخشودگیهای مالیاتی جهت تشویق و حمایت صنایع بازیافت الزامی است.

پرای تهیه کود از زباله چه باید کرد؟

- * در گوشه ای از حیاط یا زمین زراعی چاله ای حفر کنید.
- * پس مانده مواد غذایی را هر نوع که باشد از بقیه زباله ها جدا کنید.
- * هر روز پس مانده غذایی و برگ های ریخته درختان را در این چاله بریزید و مقداری کود حیوانی به آن اضافه کنید.
- * هر بار پس از ریختن زباله آن را با بیل زیر و رو کنید و گاهی مقداری آب روی آن بپاشید تا خشک نشود.
- * می توانید دو چاله در کنار هم حفر کنید یا اگر چاله بزرگی باشد یک طرف آن را پر کنید و بعد طرف دیگر را، پس از پرشدن روی آن را با پلاستیک بپوشانید.
- * پس از مدتی مواد کاملاً پوشیده می شوند. مواد پوشیده را سرند کنید و تکه های بزرگ را که پوشیده نشده اند دوباره در چاله بریزید.
- * از آنجا که زباله همیشه وجود دارد، می توان عمل کودسازی را به طور مداوم انجام داد و زمین های کشاورزی را از کود شیمیایی بی نیاز کرد.
- * اجازه ندهیم در طبیعت و محل زیستمان زباله ریخته شود.

چند نکته مهم:

- از دفن زباله در کنار منابع آبی پرهیز کنید، زیرا زباله، آب و منابع آبی را آلوده می کند.
 - از روشن کردن آتش در ظروف خالی سموم به دلیل وجود گازهای خطربناک خودداری کنید.
 - با جداسازی زباله در خانه به شهرداری کمک کنید که از موادی که مجدداً قابل استفاده است، بهره گیرید و آنها را به چرخه تولید برگرداند.
 - هنگام غروب با احتیاط و دقیق رانندگی کنید تا با جانوران شب رو تصادف نکنید.
 - کاشت درخت، احداث باغچه، مراقبت از درختان، پرورش گل و گیاه در خانه، مدرسه، شهر و روستا به طراوت و پاکی هوا کمک می کند.
 - فقر غذایی، موجب عدم توانایی شیردهی مادران و بیماری و از دست رفتن کودکان است. آشنایی با محیط زیست و حفاظت از آن از مقولاتی است که از همان دوران کودکی برای کودکان قابل یادگیری است.
 - اگر برای حفاظت از گله از سگ استفاده می کنید، سعی کنید سگ وارد مزرعه نشود، زیرا باعث بروز بیماریهای ناشی از ارتباط حیوان با انسان می شود. مدفع سگ در مزرعه موجب بروز بیماری است. عامل انتشار این بیماری تغذیه دام‌ها از مزارعه آلوده است. این بیماری سریع به دام و از طریق دام به انسان منتقل می شود.
 - به علت آلودگی خاک و دیگر آلودگی‌هایی که در محیط پراکنده است، سعی کنید بدون پوشش پا در سطح روستا حرکت نکنید، زیرا هر گونه خراش و زخم در کف پا آلودگی و بیماری را به بدن منتقل می کند. بخصوص بیماری‌های سیاه‌زخم و کزار از این راه انتقال می یابد.
 - اگر مجبور به کار در شالیزار هستید، حتماً از چکمه پلاستیکی استفاده کنید.
 - به گیاهان صحرابه عنوان سوخت نگاه نکنید و آنها را برای حفظ آب، خاک و علف دام‌ها محافظت کنید.
- با همراهی و حمایت از سازمانهای مردم نهاد فرصتی را به احیای زمین‌های طبیعی و پوشش گیاهی اختصاص دهید.

منابع

تنوع زیستی - آنچه مدیران باید بدانند - انتشارات سازمان حفاظت محیط زیست
مجموعه دانستنیهای زیست محیطی آب ، خاک ، هوا برای آموزشگران - انتشارات
سازمان حفاظت محیط زیست

ماموریت نجات کره زمین : توسط بچه های دنیا (سازمان بین المللی صلح کودک)
دانستنیهای زیست محیطی برای زنان - انتشارات سازمان حفاظت محیط زیست

اصل پنجم اهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران :

در جمهوری اسلامی ایران ، حفاظت محیط زیست که نسل امروز و نسل های بعد باید در آن حیات اجتماعی رو به رشدی داشته باشند ، وظیفه عمومی تلقی می گردد . از این رو فعالیت های اقتصادی وغیر آن که با آلودگی محیط زیست یا تخریب غیرقابل جبران آن ملازمه پیدا کند ممنوع است.

